

# Monitor Economische Ontwikkeling gemeente Nijkerk



**Een sterke economie is belangrijk voor de welvaart en het welzijn van de inwoners van de gemeente Nijkerk. De gemeente voert economisch beleid en heeft baat bij goed inzicht in de ontwikkeling van de economie in de gemeente. Dit is de zesde editie van de jaarlijkse Monitor Economische Ontwikkeling gemeente Nijkerk.**

## Aanleiding

In onrustige tijden is het goed om te weten hoe de economie in de gemeente Nijkerk er nu voor staat. De wereldwijde geopolitieke spanningen zorgen voor onzekerheid en zijn ook van invloed op de Nederlandse economie. De inflatie in Nederland is nog steeds hoog. Verder is de impact van een aantal transities steeds meer voelbaar voor ondernemers en burgers. De energietransitie, klimaatverandering, en grondstoffenschaarste zijn ook in de gemeente Nijkerk van invloed op de economie.

De economie van Nederland groeide in 2024 met 1,0%, na een groei van 0,1% in 2023. Deze groei in 2024 was gelijk aan het gemiddelde in de EU en werd gedreven door een lagere inflatie en stijgende lonen, resulterend in een groter reëel beschikbaar inkomen. De bestedingen van burgers namen daardoor toe in de tweede helft van 2024. De herstellende wereldhandel in 2024 droeg positief bij aan de economische groei.

De kosten van het dagelijks leven zijn in 2024 minder snel gestegen dan het jaar ervoor. De inflatie kwam in 2024 volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek uit op 3,3% tegenover 3,8% het jaar ervoor. Toch bleven de kostenstijgingen van met name boodschappen hoog. Behoud van banen in de gemeente Nijkerk, waar de werkgelegenheid in 2024 minder toenam dan het jaar ervoor, is dan erg belangrijk.

Deze monitor gaat over het jaar 2024, maar is opgesteld in 2025. Hoe dit jaar zich zal ontwikkelen is moeilijk te zeggen. Internationaal zal het effect van de handelstarieven nog duidelijk moeten worden. Nationaal zijn de verwachtingen dat de

economische groei wat gaat afvlakken. Dat vraagt aandacht voor grote uitdagingen zoals de achterblijvende productiviteitsgroei, digitalisering, vergrijzing in Nederland en energietransitie. De kwaliteit van de economische groei, namelijk zo dat deze bijdraagt aan brede welvaart in de regio, wordt daarbij steeds belangrijker.

Het is hoe dan ook een tijd waarin ondernemers in Nijkerk, Hoevelaken, Nijkerkerveen en in het buitengebied bij schaarste aan personeel, energie en soms grondstoffen, voldoende investeringsruimte moeten weten te creëren om concurrerend te blijven en mee te kunnen doen in de grote transitie.

Ondernemers in de gemeente Nijkerk tonen durf en zijn creatief. Binnen hun eigen bedrijf, met elkaar en in samenwerking met de gemeente werken we aan oplossingen voor de toekomst. Economisch beleid van de gemeente Nijkerk is er om ondernemers zo goed mogelijk te ondersteunen, om ruimte te bieden en om richting te geven. Inzicht in de actuele economische ontwikkeling van de gemeente helpt. We willen weten waar we economisch staan, om daar waar nodig en mogelijk op in te kunnen spelen.

## Doelstelling

Het doel van de monitor is informatieverstrekking over de economische ontwikkeling van de gemeente Nijkerk. De gemeente brengt deze monitor één keer per jaar uit, zoals dat vorige jaren ook is gedaan. De monitor geeft ons de achtergrond waartegen we actuele ontwikkelingen kunnen plaatsen en een periodiek meetpunt om mee te vergelijken.

In deze monitor komen onderwerpen op het gebied van economie, ook in relatie tot het onderwerp bevolking, bij elkaar. We bouwen daarbij zoveel mogelijk voort op de datareeksen die in de vorige edities zijn opgebouwd.

Deze economische monitor staat op zichzelf als jaarlijkse terugkerende rapportage. Waar nodig kunnen we de uitkomsten ook gebruiken bij een eventuele bijsturing van de uitvoering van de Economische Visie van de gemeente Nijkerk.

# 1 Ontwikkeling economie

**De werkgelegenheid in de gemeente Nijkerk groeide in de periode 2023-2024 met 0,7%. Dat is twee procent minder banengroei dan het jaar ervoor. Het is ook minder dan gemiddeld in Gelderland, waar de toename in deze periode 1,8% bedroeg.**

## 1.1 Vestigingen

**Nijkerk is een ondernemende gemeente. Net als het jaar ervoor kent de gemeente in 2024 meer bedrijven per 100 inwoners dan gemiddeld in Nederland en Gelderland. Het totaal aantal vestigingen is wederom toegenomen ten opzichte van 2023.**

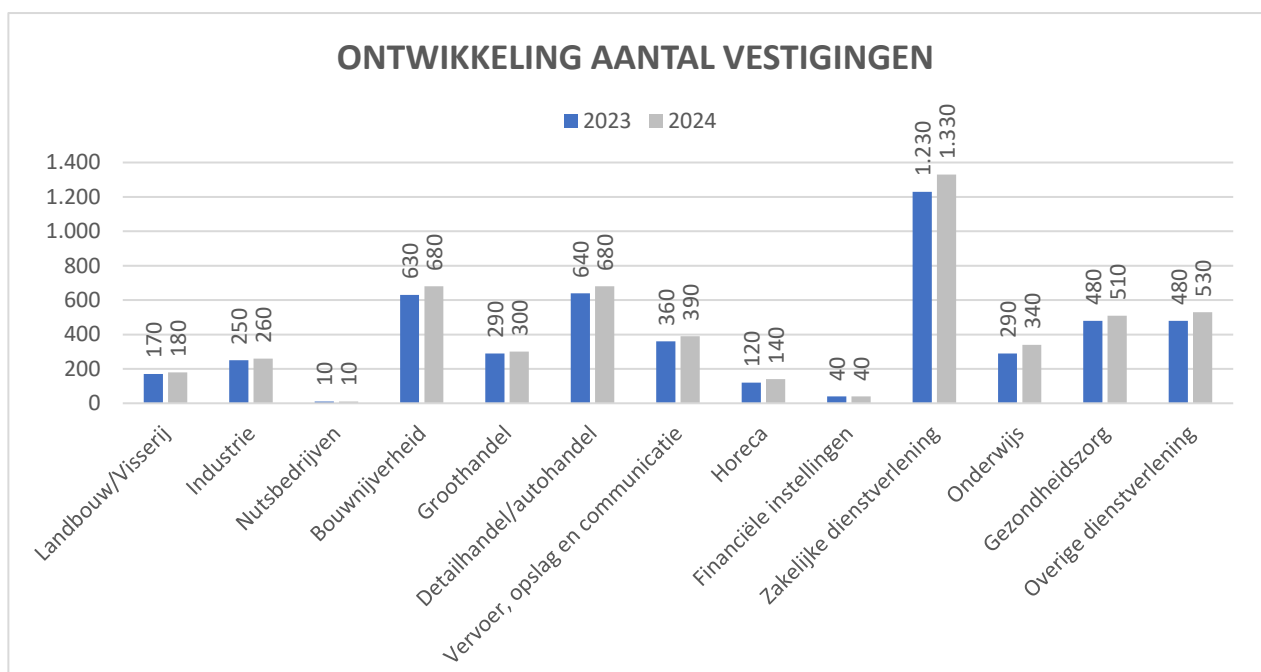
Dat Nijkerk een ondernemende gemeente is, blijkt onder andere uit het groter aantal vestigingen per 1.000 inwoners (147) dan gemiddeld in Gelderland (134) (KVK). Het totaal aantal bedrijfsvestigingen is gegroeid van 4.720 in 2022, naar 5.020 in 2023 en 5.380 in 2024. Dat is een toename met 360 nieuwe bedrijven in een jaar tijd. De toename is groter dan het jaar ervoor, toen er ook al meer nieuwe bedrijven bijkwamen.

Onderstaande grafiek laat zien dat alle sectoren in aantallen vestigingen zijn gegroeid. Alleen het aantal nutsbedrijven is gelijk gebleven. Geen sector is aantallen bedrijven achteruit gegaan.

De zakelijke dienstverlening (+100) en de bouw (+50) zijn grote groeiers in aantallen nieuwe bedrijven. Vooral de zakelijke dienstverlening groeide in de gemeente Nijkerk in aantallen bedrijven harder dan gemiddeld in Gelderland. Ook de toename van het aantal bedrijven in de industrie was meer dan gemiddeld in Gelderland.

In de gezondheidszorg, een sector die in de gemeente Nijkerk minder groot is dan gemiddeld in Gelderland (9% van het aantal bedrijven in gemeente Nijkerk en 13% in Gelderland), lag de toename van het aantal nieuwe bedrijven een paar procent onder het gemiddelde in de provincie.

Jaarlijks stelt Bureau Louter een ranglijst op van de sociaaleconomische prestaties van gemeenten, gebaseerd op tien indicatoren op het gebied van economie, demografie, arbeidsmarkt, woningmarkt en materiële welvaart. Op die ranglijst steeg de gemeente van positie 55 in 2005, naar positie 47 in 2018 en positie 16 in 2023 (2024 is niet beschikbaar).



Figuur 1: Aantal bedrijfsvestigingen per sector in 2024 ten opzichte van 2023 (Statistisch Zakboek Gelderland).

### Faillissementen en oprichtingen

Het aantal faillissementen in de gemeente Nijkerk lag in 2024 met 24 laag, ook al is dit meer dan in 2023 toen het er 7 betrof. Landelijk is het aantal faillissementen ook toegenomen en gaat het in de richting van het niveau van voor de coronaperiode. In die periode lag het aantal faillissementen door de coronasteun zeer laag.

Uitgedrukt in aantallen faillissementen per 10.000 inwoners, lag het aantal faillissement in de gemeente Nijkerk in 2024 met 5 per 10.000 inwoners boven het Gelders en Nederlands gemiddelde (van 2 per 10.000 inwoners). Het jaar daarvoor lag het nog onder het Nederlands gemiddelde. Het ligt nog steeds laag, maar is wel een ontwikkeling om te blijven monitoren.

Waar het gaat om opheffingen, kwam het totaal aantal bedrijven dat uit eigen beweging stopte, in 2024 uit op 446, ten opzichte van 369 in 2023. Dat is net als het jaar ervoor minder dan gemiddeld in Nederland, maar wel meer dan de trend in de afgelopen jaren. Mogelijk spreekt een gebrek aan opvolging, zoals door mkb ondernemers wel wordt geuit, daarbij een rol.

Is Nijkerk een ‘startersgemeente’? In 2024 zijn er 84 bedrijven gestart. Dat is minder dan het jaar ervoor, toen het aantal starters 627 bedroeg. Ook landelijk is het aantal starters in 2024 voor het eerst sinds 2014 afgenomen, vooral in de bouw en de gezondheidssector.

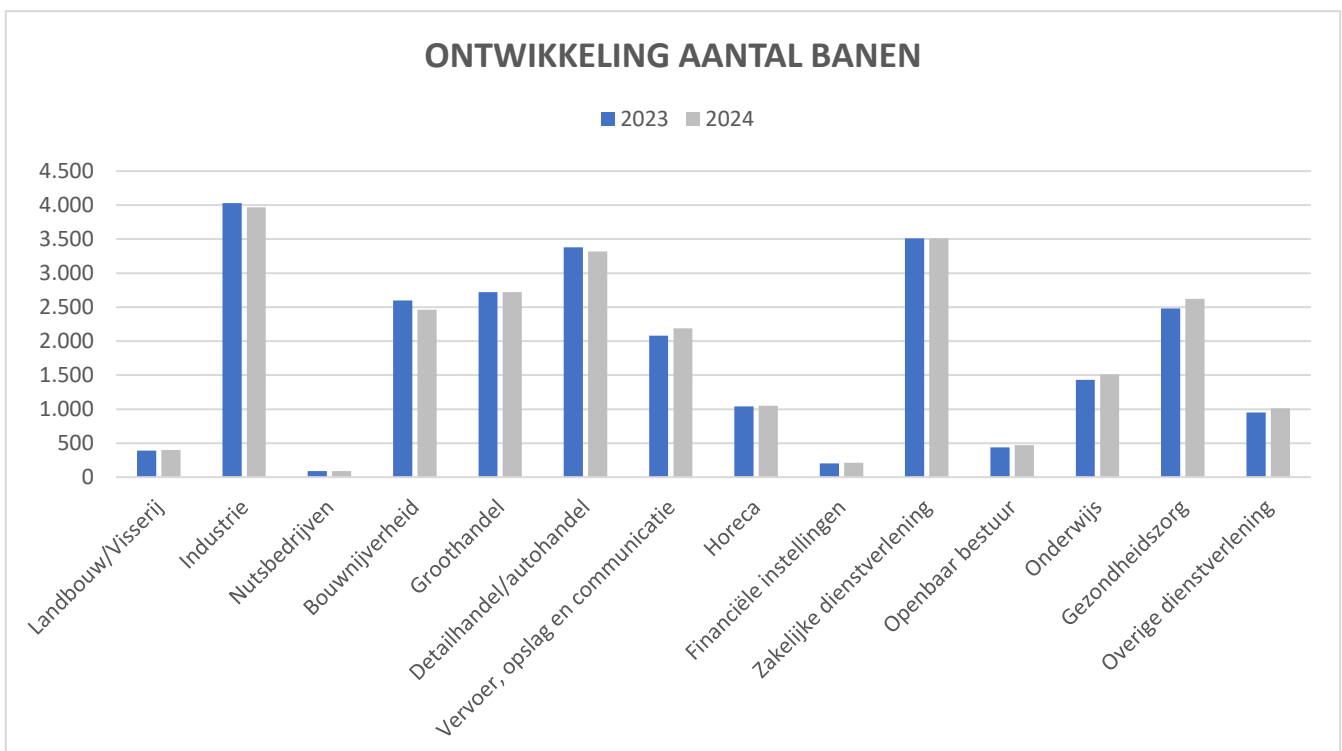
Zowel het grotere aantal opheffingen, als het kleinere aantal starters heeft ook te maken met een landelijke afvlakking van de toename van het aantal zzp'ers

## 1.2 Banen

**In de periode 2023-2024 nam het aantal banen in de gemeente Nijkerk toe tot 25.530. Dat is een groei met 180 banen (+0,7%) ten opzichte van 2023. Dit is inclusief fulltime, parttime en uitzendbanen (Statistisch Zakboek Gelderland).**

De groei van de afgelopen jaren is daarmee in 2024 afgevlakt; het jaar daarvoor was de groei 2,7% en het jaar daarvoor 4,5%.

De onderstaande figuur 3 laat de sectorale ontwikkeling tussen 2023 en 2024 zien. De sectoren industrie, bouw en detailhandel/ autohandel hebben in 2024 aan werkgelegenheid ingeleverd ten opzichte van 2023. Het is een voorzetting van de ontwikkeling het jaar daarvoor en gaat om sectoren die in Gelderland in 2024 wel zijn gegroeid. Voor de industrie en de bouw kunnen netcongestie en, mede daardoor, een gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden daarbij een rol hebben gespeeld.

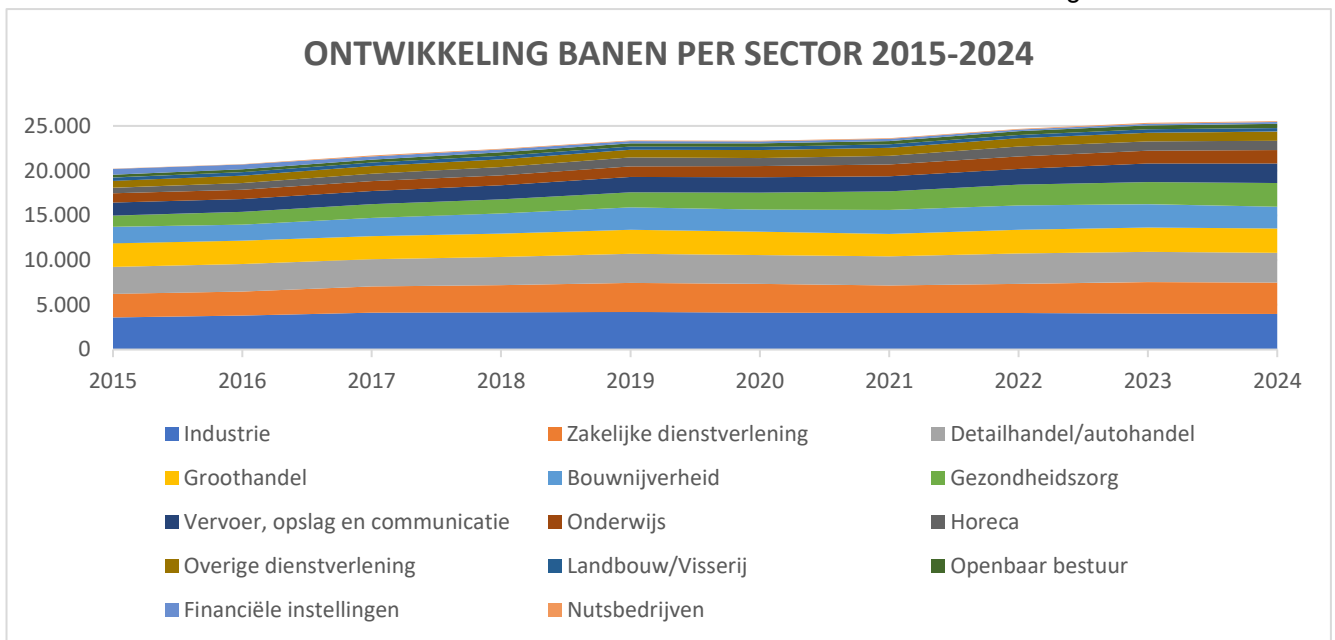


Figuur 2: Aantal banen per sector in 2024 ten opzichte van 2023 (Statistisch Zakboek Gelderland).

Alle overige sectoren zijn in aantallen werkzame personen toegenomen, met de logistiek (vervoer, opslag en communicatie) en de zakelijke dienstverlening als grootste groeiers. Hierin zien we het belang van voldoende diversiteit in de economie van de gemeente Nijkerk ten behoeve van de economische stabiliteit en werkgelegenheid.

Op basis van de Provinciale Werkgelegenheids-enquête kan de werkgelegenheidsontwikkeling per sector in de periode 2015-2024 in beeld worden gebracht. De onderstaande figuur laat zien dat na een groei van de werkgelegenheid tot 2019, er twee coronajaren van gelijkblijvend aantal banen volgen. Daarna is er weer een flink herstel van de groei in 2022, gevolgd door een afvlakkende groei in het jaar 2023 en 2024.

sectoren. De ontwikkeling in het afgelopen decennium laat de kracht van de economie in de gemeente Nijkerk zien. In tijden van economische crises hebben verzorgende, consumentgerichte sectoren het moeilijk en neemt de werkgelegenheid daarin af. De stuwende en wat minder conjunctuurafhankelijke industriële sector, laat dan wél groei zien. Dat houdt het geheel in balans. Samen met het tweede aspect van de 'Nijkerke balans', de balans tussen wonen en werken, blijft het geheel in evenwicht. De ontwikkeling van werkgelegenheid in de industrie (mogelijk gerelateerd aan automatisering/robotisering), bouw en horeca vragen aandacht. Banengroei is namelijk nodig; de beroepsbevolking van de gemeente Nijkerk zal de komende jaren behoorlijk groeien. Er zijn daarom banen nodig, die zorgen voor inkomen en draagvlak voor behoud van het voorzieningenniveau.



Figuur 3: Ontwikkeling van het aantal banen per sector in de periode 2015-2024 (Statistisch Zakboek Gelderland).

Uit figuur 4 rechts blijkt hoe vrijwel alle sectoren hebben bijgedragen aan de groei van de totale werkgelegenheid in de gemeente Nijkerk in het afgelopen decennium. Tot aan 2017 zijn er vooral veel nieuwe banen in de industrie, die een verlies van banen in de dienstverlening en zorg grotendeels compenseren. Daarna zorgen vooral de bouw, de zakelijke dienstverlening, de zorg, de logistiek en de horeca voor de groei van de werkgelegenheid. De financiële sector is de enige sector waarin de werkgelegenheid structureel afnam.

In 2024 zijn de industrie en de bouw dus iets teruggelopen in aantallen banen, maar zijn de logistiek en de gezondheidszorg wel groeiende

	2015	2024	2014-2024
Industrie	3.590	3.970	380
Zakelijke dienstverlening	2.630	3.510	880
Detailhandel/autohandel	3.020	3.320	300
Groothandel	2.630	2.720	90
Bouwnijverheid	1.850	2.460	610
Gezondheidszorg	1.260	2.620	1.360
Vervoer, opslag en com.	1.450	2.190	740
Onderwijs	1.040	1.510	470
Horeca	620	1.050	430
Overige dienstverlening	760	1.010	250
Landbouw/Visserij	390	400	10
Openbaar bestuur	310	470	160
Financiële instellingen	650	210	-440
Nutsbedrijven	30	90	60
<b>Totaal</b>	<b>20.230</b>	<b>25.530</b>	<b>5.300</b>

Figuur 4: Ontwikkeling banen (Statistisch Zakboek Gelderland).

### Innovatie

Het landelijke platform Innovatiespotter biedt inzicht in het aantal innovatieve bedrijven per gemeente. Op basis van de gehanteerde definitie zijn er 207 innovatieve bedrijven in de gemeente Nijkerk geïdentificeerd. Dat komt neer op 3,8% van het totaal aantal bedrijven. Dat is meer dan gemiddeld in Gelderland en dat is na Wageningen het hoogste percentage binnen Regio Foodvalley. De innovatieve bedrijven zijn in de gemeente Nijkerk gemiddeld groter en bestaan al wat langer dan gemiddeld in Gelderland.

### In- en uitgaande pendel

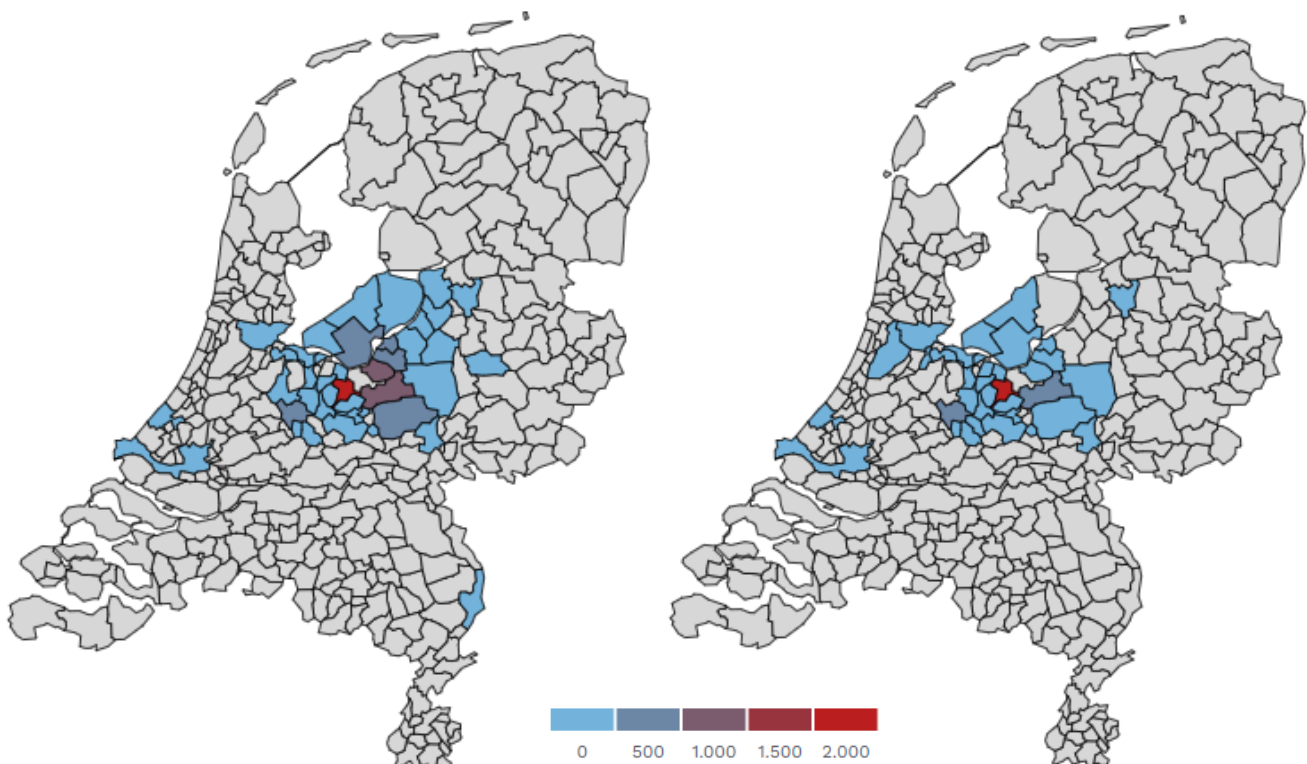
Ruim een derde van het aantal banen wordt ingevuld door inwoners uit de gemeente Nijkerk. Een derde van de werknemers komt uit de provincie Utrecht en een derde komt uit andere Gelderse gemeenten en de provincies Flevoland en Overijssel (en andere provincies in beperkte mate, CBS, meest recente gegevens 2023).

Onderstaande kaarten geven de inkomende en uitgaande pendel ruimtelijk weer. De figuur links gaat over de inkomende pendel. De figuur laat de woongemeente zien van werknemers afkomstig van buiten de gemeente Nijkerk. Veel inkomende werknemers komen uit de gemeenten Amersfoort, Putten, Barneveld en Zeewolde (de rode en donkerblauw gekleurde gemeenten).

De figuur rechts laat de uitgaande pendel zien. Dit zijn inwoners van de gemeente Nijkerk die in andere gemeenten werken. Hier zien we dat de gemeente Amersfoort, Barneveld en Utrecht gemeenten zijn waar veel inwoners van de gemeente Nijkerk werken. Vergelijken we beide kaarten, dan zien dat de inkomende pendelaar gemiddeld over grotere afstand reist, en vaker uit het (noord)oosten komt, dan de uitgaande pendelaar vanuit de gemeente Nijkerk.

De gemeente Nijkerk is daarmee een werk- en een woongemeente met een ingaande pendel die ongeveer even groot is als de uitgaande pendel. Ook het aantal banen en de omvang van de beroepsbevolking zijn ongeveer even groot. De gemeente Nijkerk kan daarmee voorzien in de eigen werkgelegenheidsbehoefte, met een grote mate van regionale interactie.

Of het lukt om deze balans in stand te houden, is afhankelijk van de mate waarin groei van de beroepsbevolking en groei van de werkgelegenheid gelijk op blijven gaan. De afgelopen jaren lukt dat. De beroepsbevolking groeide sterk en de werkgelegenheid ook. Als de banengroei echter afvlakt zoals in 2024, of afname van de werkgelegenheid optreedt, zullen inwoners meer aangewezen zijn op de werkgelegenheid in de omgeving (waar dan wel banengroei moet zijn). De economie in de gemeente vraagt daarom de aandacht.



Figuur 5: Banen van werknemers, inkomende (links) en uitgaande pendel (rechts) (2023, CBS)

### Ruimte voor bedrijven

Ruim de helft van de totale werkgelegenheid (51%) in de gemeente Nijkerk is te vinden op de bedrijventerreinen. Dat aandeel is in de afgelopen jaren toegenomen, waarna het in 2024 twee procent daalde ten opzichte van 2023. Bedrijventerreinen zijn heel belangrijk voor de economie van de gemeente Nijkerk en kunnen ook op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit een belangrijke rol vervullen. Mensen die werken op bedrijventerreinen komen bovendien over het algemeen vaker uit de eigen gemeente.

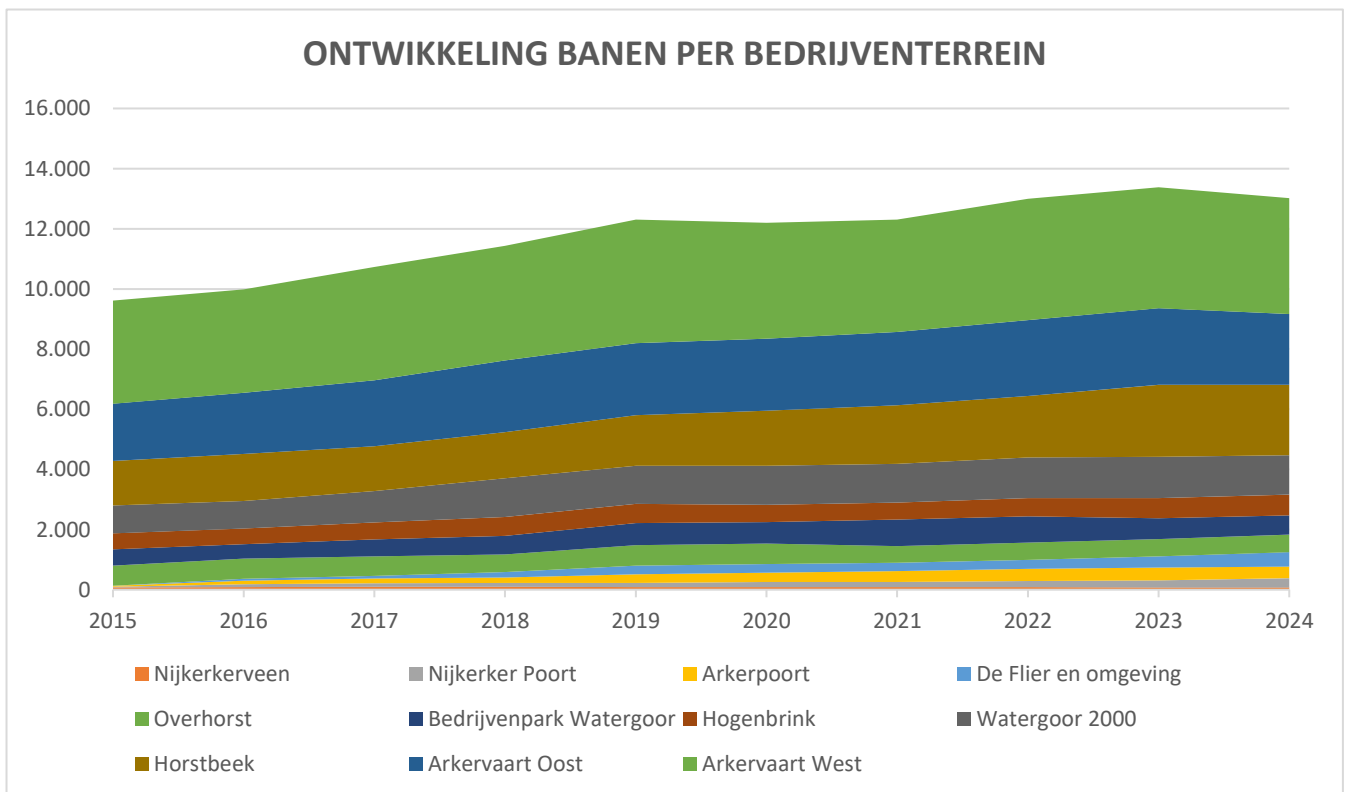
Onderstaande figuur laat de ontwikkeling per bedrijventerrein zien. Bijna de helft van het aantal banen op bedrijventerreinen is te vinden op de wat oudere bedrijventerreinen Arkervaart West en Oost. Inzetten op een toekomstbestendige kwaliteit van de bestaande bedrijventerreinen is daarom relevant. De Flier liet in 2024 een sterke groei in aantal werkzame personen zien (+110) en op Arkervaart (West en Oost) was er een afname van werkzame personen (-360). In 2024 is in totaal 9.255 m<sup>2</sup> aan bedrijfsterrein verkocht. De ontwikkeling in 2024 laat verder zien dat ook plekken om te werken buiten de bedrijventerreinen, zoals in het centrum, belangrijk zijn.

### Kernwinkelgebieden

De detailhandel en horeca zijn ook heel waardevol voor de Nijkerkse economie. Gemeente Nijkerk kampte in het verleden met een forse leegstand in de winkelgebieden, maar de dalende trend van de afgelopen jaren zette zich in 2024 verder voort.

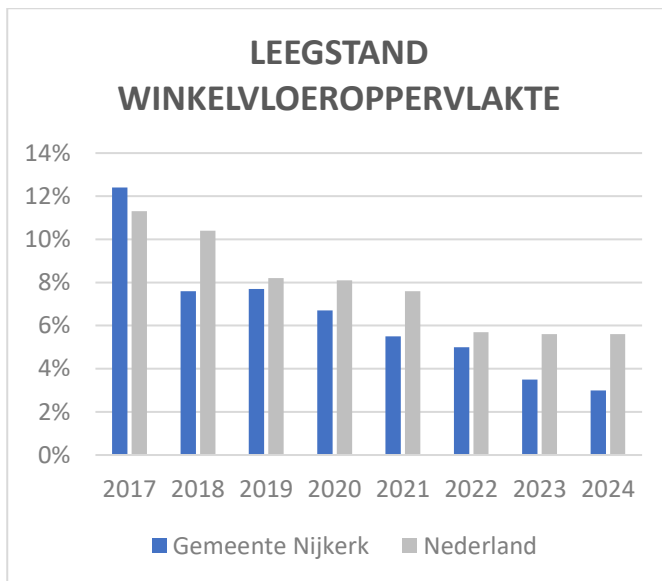
In 2024 stond in de gemeente Nijkerk 6,3% van de verkooppunten leeg, ten opzichte van 6,5% het jaar daarvoor (het 2023 dat het Beleidskader Detailhandel als kwantitatief uitgangspunt neemt). In 2022 stond in de gemeente Nijkerk nog 7,1% leeg. In Gelderland stond in 2024 6,0% van de verkooppunten leeg. Het totaal aantal verkooppunten in de gemeente is in 2024 gedaald van 490 naar 460.

De leegstand van de winkelvloeroppervlakte in de gemeente Nijkerk is gedaald van 3,5% in 2023 naar 3,0% in 2024. Dat is laag ten opzichte van 4,8% in Gelderland. In 2022 stond in de gemeente Nijkerk nog 5% van de totale winkelverkoopvloer-oppervlakte leeg. De totale winkelvloeroppervlakte in de gemeente Nijkerk nam daarbij iets toe van 112.241 m<sup>2</sup> in 2023, naar 128.623 m<sup>2</sup> in 2024.



Figuur 6: Ontwikkeling van het aantal banen per bedrijventerrein in de periode 2015-2024 (Lisa).

De daling van de leegstand in Nijkerk is dus sterker dan gemiddeld in Gelderland, terwijl de totale winkelvloeroppervlakte in 2024 toe nam. Circa 5% leegstand is gezond. Dat noemen we ‘frictieleegstand’ om de vastgoedmarkt goed te laten werken, zodoende dat er nog aanbod is en verhuizing mogelijk is. Ergens is er dus een omslagpunt; als teveel ruimte voor werken wonen wordt, dan verdwijnt de aantrekkelijkheid van een kern om er naar toe te gaan. Iets om aandacht voor te hebben de komende tijd, bijvoorbeeld als het gaat om het omzetten van winkel- naar woonbestemmingen.



Figuur 7 Leegstand winkelvloeroppervlakte Nijkerk

De vrijetijdseconomie is ook een belangrijke sector in de gemeente Nijkerk. Bewoners en toeristen genieten in hun vrije tijd van het aanbod in de gemeente Nijkerk. Een gezonde vrijetijdseconomie draagt bij aan een fijne leefomgeving en een vitale lokale economie. Een aantrekkelijke gemeente kan ook bijdragen aan het aantrekken van human capital.

In de gemeente nam de afgelopen jaren voor corona zowel het aantal overnachtingen, als de werkgelegenheid toe. Corona zorgde in 2020 en 2021 voor stillere hotels en overnachtingen voor zakelijke bijeenkomsten bleven vrijwel uit. In 2022 is sprake van een herstel gevolgd door een flinke groei in 2023. Het totaal aantal overnachtingen op campings en in hotels, steeg van 234.175 in 2023 verder door naar 248.926 in 2024.

Vanwege de huidige landelijke ontwikkelingen ten aanzien van de agrarische sector kijken we ook naar de landbouw; het aantal vestigingen nam met 10 toe tot 180 en het aantal banen bleef 400. Rond dit aantal schommelt het al jaren.

### Conclusie

De economie van de gemeente Nijkerk is in het jaar 2024 gegroeid. In deze periode nam zowel het totaal aantal bedrijven, als de werkgelegenheid toe. Kwalitatief behoudt de gemeente Nijkerk een gediversifieerde economie, met zowel een sterke vertegenwoordiging van maakbedrijven, als een verscheidenheid van economische sectoren met ook relatief grote sector zakelijke dienstverlening die samen werk bieden aan 25.530 mensen

De groei van de totale werkgelegenheid vlakke in 2024 echter wel af. Vooral in de sectoren industrie en bouw nam het aantal banen in de gemeente Nijkerk af. Robotisering in de industrie, nauwelijks gronduitgifte door het ‘Didam-arrest’ en energiecongestie (waardoor in 2024 maar weinig nieuwe bedrijfspavements konden worden uitgegeven), hogere inkoopkosten voor de horeca en de stagnerende bouw zouden de oorzaken kunnen zijn. Aandacht en ruimte voor economische ontwikkeling blijft belangrijk, om gelijk tred te kunnen houden met de groei van de bevolking.

Dat onder andere de logistiek en de gezondheidszorg groeiden in werkgelegenheid, onderstreept daarbij het belang van de inzet op diversiteit in de Nijkerkse economie, en het kunnen beschikken over een palet aan toekomstbestendige locaties om te werken; van bedrijventerrein tot centrum en buitengebied. Op al die plekken werkt de gemeente samen met het bedrijfsleven om stappen vooruit te zetten.

## 2 Bevolking en arbeidsmarkt

**De bevolking van de gemeente Nijkerk groeide in 2024, net als in de voorgaande jaren, harder dan de Nederlandse en Gelderse bevolking gemiddeld. Dat komt door de relatief iets grotere en jongere gezinnen in de gemeente Nijkerk, in combinatie met mensen die zich van elders in de gemeente vestigden.**

### 2.1 Bevolkingsgroei en opleiding

**Over de periode 2014-2024 groeide de bevolking in Nijkerk met 12% tot 45.725 inwoners. Daarmee groeide de bevolking harder dan het Nederlands en Gelders gemiddelde in die periode. In 2024 bedroeg de groei +0,8% ten opzichte van +0,6% in Gelderland.**

#### Beroepsbevolking en huishoudens

De beroepsbevolking bestaat uit alle personen tussen de 15 en 75 jaar die betaald werk hebben plus de personen die geen betaald werken hebben, maar wel recent naar betaald werk hebben gezocht en daarvoor beschikbaar zijn. De beroepsbevolking van de gemeente Nijkerk is de afgelopen jaren gegroeid, harder dan landelijk gemiddeld, en bestaat in 2024 uit 26.000 personen. Hiervan is 53% man en 47% vrouw. De verdeling naar opleiding is weergegeven de onderstaande figuur. Vooral het aandeel hoog opgeleiden is de afgelopen tien jaar groter geworden.

De huishoudens in de gemeente Nijkerk bestaan uit relatief wat grotere en jongere gezinnen. Het aantal jongvolwassenen in de gemeente is lager dan landelijk gemiddeld. Een verklaring is dat een deel van jongeren vanuit de gemeente Nijkerk op een bepaald moment wegtrekt naar de grote steden om te studeren

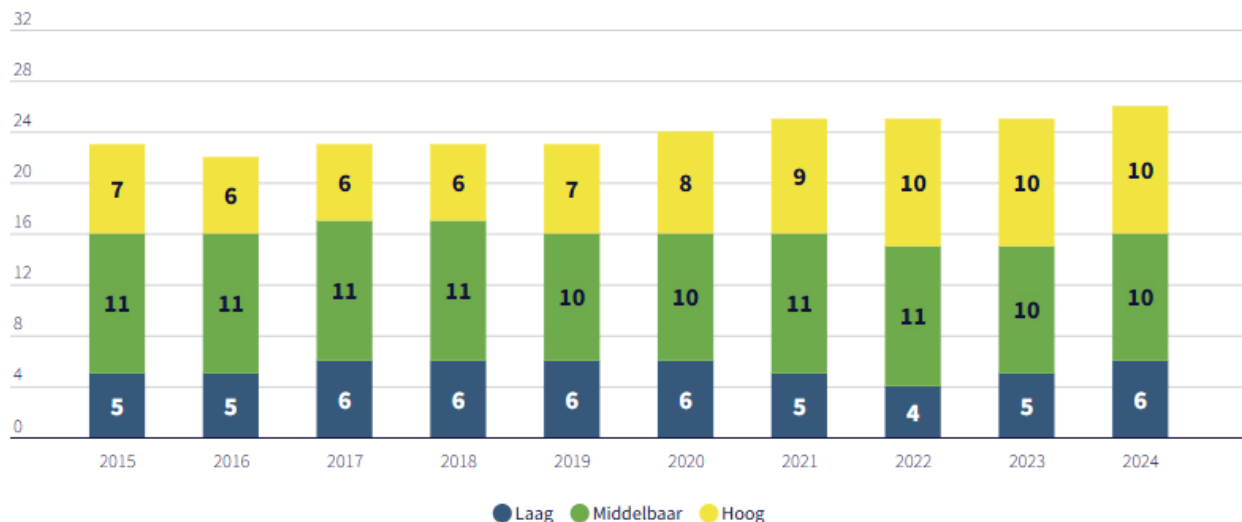
#### Arbeidsparticipatie en arbeidsmarkt

Positief is dat de arbeidsparticipatie de afgelopen jaren is toegenomen en in de gemeente Nijkerk een paar procent hoger ligt dan gemiddeld in Nederland en Gelderland. Het aantal WW-uitkeringen ligt lager dan gemiddeld in Gelderland. In 2024 bedroeg het werkloosheidspercentage in de gemeente Nijkerk 2,9%. Dat is meer dan in 2024 maar ligt wederom onder het landelijk gemiddelde van 3,7%. In lijn het met landelijke beeld bleef de krapte op de arbeidsmarkt het afgelopen jaar groot. Het aantal openstaande vacatures bleef hoog. Het bedrijfsleven bevestigde dat het moeilijk was om werknemers te vinden.

	Inwoners	Groei
2015	40.870	0,6%
2016	41.199	0,8%
2017	41.775	1,4%
2018	42.307	1,3%
2019	42.943	1,5%
2020	43.171	0,5%
2021	43.600	1,0%
2022	44.311	1,6%
2023	44.975	1,1%
2024	45.358	0,9%
2024 (dec)	45.725	0,8%

Figuur 8: Beroepsbevolking gemeente Nijkerk naar onderwijsniveau, x 1.000 personen (2024, Statistisch Zakboek Gelderland)

Figuur 9: Ontwikkeling aantal inwoners van de gemeente Nijkerk 2014-2025 (januari, Statistisch Zakboek Gelderland)



## 2.2 Inkomen

**Huishoudens in de gemeente Nijkerk zijn relatief welvarend en hebben een gemiddeld relatief hoog besteedbaar inkomen.**

Het CBS publiceert over het inkomen per huishouden door middel van het gemiddeld besteedbaar inkomen. Daaruit blijkt dat het gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden de afgelopen jaren is gestegen en dat dit hoger ligt dan landelijk gemiddeld. Er zijn in de gemeente Nijkerk ook minder lage inkomens dan gemiddeld in Gelderland en Nederland. Inwoners van de gemeente Nijkerk zijn relatief welvarend vergeleken met nationale gemiddelden.

De huishoudens in de gemeente Nijkerk hebben gemiddeld een hoger inkomen dan in de rest van Nederland. Het aandeel huishoudens met een laag inkomen en huishoudens in de bijstand, ligt juist lager dan gemiddeld.

## 2.5 WW-uitkeringen en bijstand

De werkloosheid en het aantal WW-uitkeringen is bijna gehalveerd in vijf jaar tijd. Het aantal bijstands(gerelateerde) uitkeringen lag in de gemeente Nijkerk in 2024 aanzienlijk onder het gemiddelde in Gelderland en Nederland.

De werkloosheid in de gemeente Nijkerk bedroeg in 2024 2,9%. De afgelopen vijf jaar lag de werkloosheid steeds lager dan landelijk. De lage werkloosheid is terug te zien in het aantal werkloosheidsuitkeringen (WW-uitkering). De WW is een tijdelijke uitkering om verlies aan inkomen tussen twee banen op te vangen.

### WW-uitkeringen

In de gemeente Nijkerk worden in december 2024 493 WW-uitkeringen verstrekt. Dat is 40 meer dan aan het begin van dat jaar. Over het jaar 2024 nam het aantal licht toe. De gemeente Nijkerk beweegt mee met de landelijke trend wat betreft WW uitkeringen en bevindt zich daarbij onder het landelijke gemiddelde.

### Bijstandsuitkeringen

Als een inwoner niet in aanmerking komt voor een WW-uitkering, of de termijn is verstreken, kan deze worden doorverwezen naar een bijstandsuitkering.

In november 2024 is het aantal huishoudens met bijstandsuitkeringen in de gemeente Nijkerk 2,7% (was in 2023 2,4%). In heel Nederland gaat het om 4,7% en in Gelderland om 4,1%.

### Conclusie

De bevolking van de gemeente Nijkerk is gegroeid evenals de beroepsbevolking. Dat de werkgelegenheid in 2024 is gegroeid, sluit aan bij de groei van de (beroeps)bevolking. Bevolkings- en banengroei kunnen zo in balans blijven. Positief is dat veel mensen in de gemeente Nijkerk bijdragen aan de economie. De arbeidsparticipatie ligt hoog en de werkloosheid laag.

Een aandachtspunt is wel de afvlakkende groei van de werkgelegenheid in 2024, in relatie tot de groei van de beroepsbevolking zoals die de komende jaren nog kan worden verwacht. Wonen en werken dienen in evenwicht te blijven. Aandacht en ruimte voor economische ontwikkeling blijven daarom onverminderd nodig.

### 3 Actuele ontwikkelingen

Deze monitor geeft een (kwantitatief) beeld van de economie in de gemeente Nijkerk. Het beeld is overwegend positief, maar er tekenen zich ook uitdagingen af. Het gaat onder andere om de volgende ontwikkelingen, die van belang zijn voor de economie in de gemeente Nijkerk en daarom tot slot worden genoemd:

#### Ruimte voor economie en banengroei

Groei van het aantal inwoners en groei van het aantal banen dienen gelijke tred te houden. Het aantal inwoners van de gemeente Nijkerk groeit. De vraag naar ruimte voor wonen blijft groot en nieuwe woningen worden opgeleverd. Om als gemeente in balans te blijven, dient er ook ruimte te worden gecreëerd voor economische groei en groei van de werkgelegenheid. De banengroei is in 2024 afgevlakt. Als deze ontwikkeling zich de komende jaar doorzet, raken wonen en werken uit balans.

Ruimte bieden aan werk voor Nijkerkers vraagt kwalitatief goede bedrijfsruimte op de juiste locaties, ten behoeve van een toekomstbestendige en vitale economie. Het gaat hierbij om bedrijfsruimte op bedrijventerreinen en op solitaire locaties verspreid in de gemeente of gemengd in de woonwijken. Daarbij dient er ook ruimte te zijn voor 'stadsverzorgende bedrijvigheid'. Bij dit type bedrijvigheid gaat het om voorzieningen die een kern nodig heeft om te blijven draaien, zoals loodgieters, fietsenmakers en stomerijen. Naast bedrijventerreinen vraagt dat daarom ook voldoende ruimte op solitaire en gemengde locaties de aandacht van de gemeente.

Voor evenwicht is ruimte nodig voor bedrijven om te groeien en te verduurzamen. Netcongestie blijft een aandachtspunt bij de uitgifte van nieuwe kavels, maar in samenwerking met elkaar en met de gemeente blijken veel ondernemers ook creatief om oplossingen te vinden.

#### Juiste vestigingsklimaat bieden

Ondernemers in de gemeente Nijkerk willen vooruit. Dat past bij een Nederland dat graag voorop wil lopen. Maar de wereld om ons heen staat niet stil. Europa en Nederland verliezen aan concurrentievermogen, aldus onderzoeken. Onze arbeidsproductiviteit staat door de vergrijzing onder druk. Nederland is in toenemende mate afhankelijk van andere landen voor strategische producten en grondstoffen.

Het is daarom belangrijk dat de gemeente Nijkerk verder gaat met versterking van het vestigingsklimaat, onder andere voor productiebedrijven. Daarbij vormt ook het tekort aan personeel nog steeds een grote belemmering in de bedrijfsvoering van ondernemers, naast belemmeringen door tekorten aan productiemiddelen, materiaal en ruimte. Diverse samenwerkingsprojecten tussen ondernemers en onderwijspartijen richten zich daarom op oplossingen voor de personeelstekorten.

#### Stabiliteit en blik op de toekomst

Waar de (inter)nationale politiek onrustig is, kan de gemeente Nijkerk ondernemers en inwoners stabiliteit bieden, met een blik op de toekomst. Het vraagt balans tussen wonen en werken en ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Diverse samenwerkingsprojecten met het bedrijfsleven hebben laten zien dat er oplossingen mogelijk zijn. Ruimte voor economie, binnen het juiste vestigingsklimaat in een stabiele omgeving, biedt ondernemers perspectief om te groeien, te verduurzamen en een bijdrage te blijven leveren aan de welvaart in de gemeente Nijkerk.

## Bronnen, data en literatuur

Bureau Louter, Ranglijst sterkste MKB-gemeenten van Nederland.

CBS, Banen van werknemers naar woon- en werkregio. <http://opendata.cbs.nl/>.

CBS, Arbeidsdeelname; regionale indeling 2018. <http://opendata.cbs.nl/>.

CBS, Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio. <http://opendata.cbs.nl/>.

CBS, Inkomen van huishoudens; huishoudenskenmerken, regio.

CBS, Laag en langdurig laag inkomen; huishoudenskenmerken, regio.

CBS, Leerlingen, deelnemers en studenten; onderwijssoort, woonregio. <http://opendata.cbs.nl/>.

CBS, Bevolkingsontwikkeling; regio per maand.

Locatus, Detailhandelsaanbod en leegstand Regio Foodvalley en Gemeente Nijkerk.

Statistisch Zakboek Gelderland, Beroepsbevolking naar opleidingsniveau.

Statistisch Zakboek Gelderland, Vestigingen per SBI sectie.

Statistisch Zakboek Gelderland, Werkgelegenheidsontwikkeling gemeente Nijkerk

Werk.nl, Arbeidsmarktinformatie

WSJG, Bedrijvigheid en economie. <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/bedrijvigheid-en-economie>.

WSJG, Werk en inkomen. <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Werk-en-inkomen>.